

Vergaderjaar 2024–2025

36 712

EU-voorstellen: Omnibus I (CSRD & CSDDD) COM (2025) 80 en COM (2025) 81

Nr. 5

VERSLAG VAN DE RAPPORTEURS

Vastgesteld op 12 mei 2025

Introductie

De vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp (BHO) heeft ons aangesteld als EU-rapporteurs op het CSDDD-deel (*Corporate Sustainability Due Dilligence Directive*) van het Omnibuspakket I voor vereenvoudiging van EU-regels inzake duurzaamheid.¹

Het Omnibuspakket I is op 26 februari 2025 gepresenteerd door de Europese Commissie. Naast een voorstel voor de herziening van de *Corporate Sustainability Due Diligence Directive* over passende zorgvuldigheid op het gebied van duurzaamheid, bevat dit pakket ook de *Corporate Social Responsibility Directive* (CSRD) ten aanzien van verslaglegging over duurzame financiering, taxonomie (commissie Financiën) en het *Carbon Border Adjustment Mechanism* (CBAM) (commissie Klimaat en Groene Groei).

In dit tussentijdse verslag rapporteren wij over de gesprekken die wij voerden met de schaduwrapporteur namens de S&D in het Europees Parlement en op ambtelijk niveau met de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU over respectievelijk de positiebepaling van het Europees Parlement en de Raad op het CSDDD-deel van Omnibus I. Daarbij delen wij onze verdere bevindingen en doen wij een voorstel voor het vervolg van het rapporteurschap.

¹ Omnibus I – COM(2025)80 Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2022/2464 en (EU) 2024/1760 wat betreft de datums waarop lidstaten bepaalde vereisten inzake duurzaamheidsrapportering en passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven moeten toepassen.

Omnibus I – COM(2025)81 Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement de Raad tot wijziging van de Richtlijnen 2006/43/EG, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 en (EU) 2024/1760 wat betreft bepaalde vereisten inzake duurzaamheidsrapportering door ondernemingen en passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven.

Aanbevelingen van de rapporteurs

Dit tussentijdse verslag kan door de commissie BHO worden betrokken bij het commissiedebat op 13 mei 2025 over de Raad Buitenlandse Zaken Handel van 15 mei 2025.

De commissie BHO kan de Minister vragen naar de stand van zaken van de onderhandelingen over de positie waarmee de Raad de triloog-onderhandelingen in zal gaan met het Europees Parlement en de verwachte definitieve besluitvorming in de Raad. Daarbij kan de Minister worden gevraagd naar het krachtenveld in de Raad en in hoeverre de Nederlandse positie op steun kan rekenen.

Doel van het EU-rapporteurschap

Het rapporteurschap richt zich op de herziening van de *Corporate Sustainability Due Diligence Directive* (CSDDD). Het rapporteurschap heeft enerzijds als doel om de informatiepositie van de Kamer te versterken om beïnvloedingsmomenten te kunnen benutten en anderzijds om te zorgen voor coherente behandeling in de verschillende betrokken vaste Kamercommissies.

Terugkoppeling over de ondernomen activiteiten

Feitelijke vragen en schriftelijk overleg over BNC-fiche

Op respectievelijk 4 april 2025 en 24 april 2025 hebben een feitelijke vragenronde² en schriftelijk overleg³ plaatsgevonden over het BNC-fiche met daarin het standpunt van het kabinet over het voorstel Omnibus I (CSRD & CSDDD).⁴ De beantwoording door de Minister wordt voorafgaand aan het commissiedebat over de Raad Buitenlandse Zaken Handel op 13 mei 2025 verwacht.

Technische briefing door Europese Commissie

Op 23 april 2025 heeft een technische briefing⁵ plaatsgevonden op ambtelijk niveau door de Europese Commissie in de commissie BHO. Hierin werd een toelichting gegeven op de twee voorstellen uit het Omnibus I-pakket: het voorstel om de omzettingstermijn van de CSDDD met één jaar uit te stellen (van 26 juli 2026 naar 26 juli 2027), net als de toepassingstermijn voor de eerste groep ondernemingen (van 26 juli 2027 naar 26 juli 2028). Dit voorstel voor de data waarop de lidstaten bepaalde vereisten inzake duurzaamheidsrapportering (CSRD) en passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven (CSDDD) moeten toepassen wordt ook wel het «stop the clock»-voorstel genoemd. Met dit voorstel is reeds (ongewijzigd) ingestemd door zowel de Raad als het Europees Parlement, waardoor op dit onderdeel geen triloogonderhandelingen zullen plaatsvinden. Daarbij heeft de Europese Commissie een voorstel gedaan voor inhoudelijke aanpassingen aan de CSDDD waarmee versimpeling wordt beoogd. De voorstellen zijn gericht op de volgende doelen: een gelijk speelveld waarborgen door verdere harmonisering van zorgvuldigheidseisen, administratieve lasten voor bedrijven verminderen, doorsijpeleffecten voor mkb en kleine midcapbedrijven verminderen en opheffing

² Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie | Tweede Kamer der Staten-Generaal

³ Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie | Tweede Kamer der Staten-Generaal

⁴ BNC Fiche: Voorstel Omnibus I (CSDDD) | Tweede Kamer der Staten-Generaal

⁵ Omnibusvoorstel en de implementatie van de CSDDD | Tweede Kamer der Staten-Generaal

van de Europese wettelijke aansprakelijkheidsregeling – met behoud van het recht van slachtoffers op volledige compensatie.

Rondetafelgesprek met vertegenwoordigers uit bedrijfsleven, vakbond en maatschappelijk middenveld

Op 23 april 2025 heeft een rondetafelgesprek plaatsgevonden in de commissie BHO over het Omnibusvoorstel en de implementatie van de CSDDD. Hierbij waren vertegenwoordigers aanwezig van: VNO-NCW, MVO Nederland, Evofenedex, CNV en MVO Platform. In de position papers⁶ zijn de belangrijkste aandachtspunten van deze organisaties te vinden.

Gesprek rapporteurs met schaduwrapporteur namens de S&D in het Europees Parlement

Op 29 april 2025 hebben wij gesproken met Lara Wolters (GroenLinks-PvdA), de schaduwrapporteur namens de S&D in het Europees Parlement op het CSDDD-deel van het eerste Omnibusvoorstel. Hiervoor was Wolters de rapporteur op CSDDD namens het Europees Parlement. De huidige rapporteur, en hoofdonderhandelaar namens het Europees Parlement, is Jürgen Warborn (EVP, Zweden). Het Europees Parlement zal naar verwachting eind oktober haar definitieve onderhandelingspositie aannemen waarmee de triloog-onderhandelingen met de Raad wordt ingegaan.

In het gesprek kwam naar voren dat de Europese Commissie het wijzigingsvoorstel voor de CSDDD onder grote tijdsdruk heeft gepubliceerd. Het voorstel is door de voorzitter van de Europese Commissie Ursula von der Leyen aangekondigd en is sterk politiek gedreven. Het is volgens Wolters echter nog te vroeg om conclusies te verbinden aan de effectiviteit van de oorspronkelijke richtlijn, aangezien deze pas op 13 juni 2024 in werking is getreden en uiterlijk op 26 juli 2026 door de lidstaten zou moeten worden omgezet in nationale wetgeving. De schaduwrapporteur benadrukte dat momenteel nog onduidelijkheid bestaat over de juridische beoordeling van de werking van de huidige CSDDD, dit zal uit jurisprudentie moeten blijken. Daarnaast is de gebruikelijke consultatieronde door de Europese Commissie vanwege de snelheid van het proces zeer beperkt geweest, waardoor met name ngo's onvoldoende zijn gehoord. Vanwege de snelheid is ook geen impact assessment opgesteld door de Europese Commissie, zoals wel gebruikelijk is. Opvallend is verder dat het niet eerder is voorgekomen dat een bestaande wet zo snel ter discussie wordt gesteld. De Europese Commissie heeft reeds vier andere Omnibusvoorstellen gepresenteerd dan wel aangekondigd die zien op versimpeling van wetgeving (op het terrein van investeringen, landbouw, kleine midcapondernemingen en defensie). Tenslotte benadrukte Wolters dat het loslaten van de op risico gebaseerde benadering, waarbij bedrijven focussen op de grootste risico's in de keten, tot een verkeerd signaal leidt aan bedrijven. De schaduwrapporteur is van mening dat dit – anders dan beoogd door de Europese Commissie – kan leiden tot het verschuiven van en zelfs meer regeldruk waarbij de situatie kan ontstaan dat Europese bedrijven andere bedrijven in Europa onnodig moeten controleren op *due diligence*.

⁶ Omnibusvoorstel en de implementatie van de CSDDD | Tweede Kamer der Staten-Generaal

Op 29 april 2025 hebben wij gesproken met de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU. Het gesprek begon met een toelichting op de (technische) organisatorische structuur van de Raad bij de behandeling van de Omnibusvoorstellen. Het eerste Omnibusvoorstel/CSDDD wordt inhoudelijk besproken in de «Antici group on simplification» (diplomaten uit de lidstaten), die op basis van het mandaat ook de overige simplificatie/Omnibusvoorstellen van de Europese Commissie zal bespreken. Hierbij is er in het bijzonder aandacht voor het verminderen van regeldruk en versimpeling. De Europese Raad⁷ en het Pools EU-voorzitterschap willen snel tot een Raadspositie komen. De zogenaamde algemene oriëntatie moet met gekwalificeerde meerderheid worden aangenomen. Het is de verwachting dat de Raad nog vóór de zomer een positie zal aannemen over de wijzigingsvoorstellen voor het CSDDD-gedeelte (en CSRD-gedeelte) van Omnibus-I.

De Europese Commissie heeft het voorstel voor Omnibus I/CSDDD zeer snel gepresenteerd. Het kabinet stelde hierover een BNC-fiche op met daarin de initiële Nederlandse positie, dat tegelijk het onderhandelings-mandaat is van het kabinet in Brussel. Nederland betreurt dat de Europese Commissie geen impact assessment heeft uitgevoerd voor het wijzigingsvoorstel van de CSDDD. Volgens de Nederlandse positie zou de op risico gebaseerde benadering moeten worden verstevigd in de CSDDD en moet deze meer in lijn worden gebracht met internationale standaarden, zoals die van de OESO en de VN. Volgens de gesprekspartners worden de doelstellingen van de CSDDD niet herzien met dit voorstel, maar wordt de richtlijn wel versimpeld en worden de administratieve lasten beperkt. Inhoudelijk lijkt het nieuwe CSDDD-voorstel meer in lijn gebracht met de Duitse zorgplichtwet op de toeleveringsketen.

Volgens de gesprekspartners heeft de Europese Commissie tijdens de consultatieronde vooral de praktijkervaring van bedrijven meegewogen in het voorstel. In het «Staff Working Document»⁸ van de Europese Commissie is een toelichting opgenomen over de consultatie van stakeholders. Hierin beschrijft de Europese Commissie dat voornamelijk bedrijven hebben opgeroepen tot het verminderen van administratieve lasten, versimpeling en uitstel van de CSDDD, conform het voorstel van de Europese Commissie. Andere (voorlopig) bedrijven pleitten juist tégen het heropenen van de wetstekst, met het argument dat bedrijven al hebben geïnvesteerd met voorbereidingen om aan de nieuwe vereisten te voldoen. Het maatschappelijk middenveld, waaronder mensenrechten- en milieuorganisaties en vakbonden, waren ook tegen het aanpassen van de CSDDD, maar bepleitten daarentegen juist verdere interpretatieve maatregelen en richtsnoeren door de Europese Commissie (en daarmee meer duidelijkheid).

Vervolg van het EU-rapporteurschap

Op 22 mei 2025 zal een (besloten) gesprek plaatsvinden van de commissie BHO met de OESO over het eerste Omnibusvoorstel en de implementatie van de CSDDD.

⁷ 20250320-european-council-conclusions-en.pdf

⁸ Omnibus I – European Commission

Wij zullen tijdens de triloofase in Brussel de vinger aan de pols houden over de onderhandelingen over de uiteindelijke wetstekst van de *Corporate Sustainability Due Diligence Directive* en daarover verslag uitbrengen aan de commissie.

Hirsch
Kamminga